

ЗАГАЛЬНИЙ АНАЛІЗ НЕОБХІДНОСТІ ЗДОБУТТЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

Яблуновська К. О.

асистент кафедри методики професійного навчання
Миколаївський національний аграрний університет
м. Миколаїв, Україна

Здобуття екологічної компетенції у процесі вищої освіти спрямоване на завершення формування екологічної культури фахівців за різним фахом.

Вихідним положенням вищої екологічної освіти є продовження базової середньої освіти на наступному, більш високому рівні з метою формування у здобувачів вищої освіти високої екологічної культури, глибоких екологічних знань та біосферного світогляду, підготовка бакалаврів і магістрів у всіх сферах екологічної, практичної, управлінської, освітньої та наукової діяльності.

Особливу важливість формування компетентностей набуло на етапі становлення громадянського суспільства в Україні, супроводжуваного принциповими змінами статусу індивіда: розширенням ступеня особистої свободи і звідси – суб'єктної компетенції, що диктує необхідність освоєння нових внутрішніх механізмів самоорієнтації, саморегуляції і самореалізації. Ці глибинні модифікації виявляють недостатність традиційних механізмів культурного забезпечення діяльності, обумовлюють необхідність зміни змісту і обсягу соціалізації.

У документах міжнародного проекту «Визначення та відбір компетентностей» (DeSeCo) [1] визнається необхідність визначення освітніх компетенцій виходячи із загального бачення світового майбутнього, яке повинно спиратися на базові принципи прав людини, демократичні цінності і цілі, пов'язані зі стійким розвитком (то є інтеграція захисту навколишнього середовища, економічного добробуту та соціальної справедливості).

Як зазначають С. В. Алексеев, С. Н. Глазачев, Е. Н. Дзятковська, А. Н. захлебний, А. В. Іващенко, Л. В. Мойсеєва, Л. В. Панфілова, Г. А. Папугкова, І. В. Петрухіна, Л. Е. Пістунова, І. Н. Пономарьова, О. Г. Рогова, Г. П. Сікорська, Н. В. Скалон, Е. А. Томак і ін., з точки зору пріоритетності збереження життя,

підтримки стійкості біосфери як глобальної екосистеми, дана компетенція, безумовно, має високу соціокультурну необхідність і значимість.

Сутність поняття екологічної компетентності фахівця розглядається вченими з різної точки зору.

Наприклад, автор Тализіна Н. Ф. [2] розглядає дане поняття як вищий рівень завдань, які необхідно вміти вирішувати фахівцям, незалежно від профілю підготовки як з позиції зменшення негативного впливу на природу, так з позиції поліпшення стану навколишнього середовища.

Вчений Скалон Н. В. [3] пояснює сутність екологічної компетентності здатністю індивіда, що базується на знанні, цінностях, схильностях і набутого досвіду, які обумовлюють вміння людини вирішувати екологічні проблеми.

Новиков А. М. [4] ж розглядає екологічну компетентність в рамках особистісних характеристик надпрофесійного рівня.

Огляд визначень поняття «екологічна компетентність» дозволяє зробити висновок про те, що дане визначення не має єдиної точки зору і орієнтовані на студентів в цілому.

На теперішній час найбільш конкретизованим визначенням, орієнтованим на випускника аграрного вузу буде:

«Екологічна компетентність – це своєчасне застосування отриманих екологічних знань, умінь, навичок, досвіду в професійній інженерній діяльності, володіння методами ефективного вирішення і попередження екологічних проблем, здатність вибрати технології та технічні засоби з урахуванням можливих екологічних наслідків.

Література:

1. *Defining and Selecting Key Competencies*. Rychen D.S. & Salganik L.H. (Eds.) (2001). Göttingen: Hogrefe & Huber Publishers.

2. Тализина Л.Ф. *Педагогическая психология*. Учебное пособие. М., 1998–2013 (9 изданий).

3. Скалон Н.В., Петунин О.В., Жукова Т.А. «Роль регионального экологического образования и просвещения в сохранении окружающей среды охраняемых природных территорий» *Профессиональное образование в России и за рубежом*, no. 3(31), 2018, С. 79–86.

4. Новиков А.М. *Методология образования*. – М. : Эвес, 2006.